Šifra kandidata:

Državni izpitni center

M 1 1 2 5 3 1 2 1

JESENSKI IZPITNI ROK

FILOZOFIJA

Izpitna pola 1

Sreda, 31. avgust 2011 / 120 minut

Dovoljeno gradivo in pripomočki:
Kandidat prinese nalivno pero ali kemični svinčnik.
Kandidat dobi dva konceptna lista in dva ocenjevalna obrazca.

SPLOŠNA MATURA

NAVODILA KANDIDATU

Pazljivo preberite ta navodila.
Ne odpirajte izpitne pole in ne začenjajte reševati naloge, dokler vam nadzorni učitelj tega ne dovoli.

Prilepite kodo oziroma vpišite svojo šifro (v okvirček desno zgoraj na tej strani in na ocenjevalna obrazca). Svojo šifro vpišite tudi na konceptna lista.

Izpitna pola vsebuje 15 esejskih naslovov, od katerih izberite enega. Esej naj obsega najmanj 600 besed. Število točk, ki jih lahko dosežete, je 22.

Pišite **v izpitno polo** z nalivnim peresom ali s kemičnim svinčnikom. Pred esej prepišite številko in naslov eseja, ki ste ga izbrali. Pišite čitljivo. Če se zmotite, napačno besedo ali poved prečrtajte in jo zapišite na novo. Nečitljivo besedilo bo ocenjeno z nič (0) točkami. Osnutek eseja pišite na konceptna lista. Osnutek se ne upošteva pri ocenjevanju.

Zaupajte vase in v svoje zmožnosti. Želimo vam veliko uspeha.

Ta pola ima 12 strani, od tega 3 prazne.

© RIC 2011

Scientia Est Potentia Scientia Est Potentia Scientia Est Potentia Scientia Est Potentia Scientia Est Potentia

Prazna stran

OBRNITE LIST.

NAVODILA ZA PISANJE ESEJA

Izmed 15 filozofskih naslovov izberite enega in napišite esej, ki naj bo dolg najmanj 600 besed. Bodite pozorni na **analizo ključnih pojmov** (in na problematizacijo njihove samoumevnosti) ter na razlago in **argumentacijo stališč**, ki jih boste v eseju predstavili. Pri razlagi in utemeljevanju uporabite **konkretne primere**, oprite pa se seveda na **filozofske perspektive**, ki ste jih obravnavali na pripravah. V eseju obravnavajte **vsaj dva pogleda** na dani problem. Pri tem se od zdravorazumskega načina, ki niza različna mnenja, poskusite dvigniti do filozofskega premisleka o **temeljih posameznega pogleda**.

VPRAŠANJE STVARNOSTI

1. Razpravljajte o trditvi: Za videzom sveta se ne skriva njegovo bistvo, saj je videz vse, kar je.
2. Razpravljajte o trditvi: Nesmiselno je iskati bistvo človeka, saj je človek to, kar ni.
3. Razpravljajte o trditvi: Duha ne moremo razlagati zgolj s pomočjo materije.

VPRAŠANJE SPOZNANJA

4. Razpravljajte o trditvi: Ne čutila ne razum nas ne morejo voditi do zmote v spoznanju: čutila nam kažejo svet, kakršen se kaže, razum sam pa je sploh nezmotljiv.
5. Razpravljajte o trditvi: Ni res, da naša vednost temelji na neizpodbitnih temeljih, saj ni ničesar neizpodbitnega in lahko prav o vsem dvomimo.
6. Razpravljajte o trditvi: Resnica v znanosti ni v ujemanju med mislijo in stvarnostjo, temveč v praktični uporabnosti znanstvenih teorij.

VPRAŠANJE MORALE

7. Razpravljajte o trditvi: Moralnost obstaja v svetu le zato, ker se umna bitja zavedajo svoje dolžnosti.
8. Razpravljajte o trditvi: Človek je svoboden le, če je neodvisen od vseh potreb.
9. Razpravljajte o trditvi: V svetu bodo vselej vladali konflikti, saj splošnoveljavna moralna pravila ne obstajajo.

POSAMEZNIK IN SKUPNOST

10. Razpravljajte o trditvi: Tudi v demokraciji je kršenje zakonov kdaj upravičeno.
11. Razpravljajte o trditvi: Svojim pravicam se nihče ne more odpovedati, ker mu nujno pripadajo.
12. Razpravljajte o trditvi: Ker je enakost med ljudmi neuresničljiva, nobena družba ne more biti pravična.

FILOZOFIJA RELIGIJE

13. Razpravljajte o trditvi: Ne družba in ne človek, le Bog odloča o tem, kaj je prav in kaj narobe.
14. Razpravljajte o trditvi: Religiozna beda je izraz dejanske bede in hkrati protest zoper dejansko bedo. Religija je vzdih ogroženega bitja, duša brezsrčnega sveta, kot je tudi duh brezdušnih razmer. Religija je opij ljudstva. (Karl Marx)
15. Razpravljajte o trditvi: Čeprav je Bog svet ustvaril, se zanj in za človeka ne zanima in v svet ne posega.

ŠTEVILKA IN NASLOV ESEJA

Prazna stran

Prazna stran